

НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ЗВ'ЯЗОК ІМЕНІ ТА НОСІЯ

Чорноус Оксана В'ячеславівна

канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Донецький державний університет внутрішніх справ, Україна

Досліджуючи зв'язок антропонімної формули та її носія, було виявлено, що давніші за хронологічним показником розвідки популяризували твердження про здатність антропоніма безпосередньо визначати характер власника чи в інший спосіб впливати на нього [1, с. 427], тоді як у середині ХХ ст. такі ідеї вже вважалися донауковими та на межі з магією [2, с. 111]. Цьому передували тривалі спостереження за місцем та значенням антропонімів у житті людини, у результаті яких у тогочасній науковій літературі з'являлися доволі різні висновки. Проілюструємо прикладом. Так, у 20-х роках ХХ ст. ім'я людини описується як один із найбільш важливих ідентифікаторів особи в суспільстві, яким повсякчас користуються для фіксації інформації про власника, наприклад, під час навчання, коли необхідно записати учня, обліковувати його оцінки тощо [3, с. 1]. Незаперечною є також думка про те, що імена є особливо значущими під час комунікації: відсутність антропонімів цілком передбачувано ускладнила б процес спілкування, спричинила б плутанину та незручності [4, с. 288–289]. Водночас дослідники по-різному вбачають зв'язок антропоніма та його носія: з одного боку, стверджується, що ім'я само собою не має жодного значення подібно до позначень x , y чи z в алгебрі, але саме носій може надати своєму імені сенсу (змісту), прославивши його своїм розумом, вчинками чи досягненнями: наприклад, імена визнаних у світі авторитетів у різних сферах відомі мільйонам людей, не потребують тлумачення [3, с. 1–6]. З іншого боку, обстоюється думка, що деякі імена доволі тісно пов'язані з асоціаціями, від яких їх доволі важко відокремити навіть згодом: прикладом слугує літературний герой Ромео, ім'я якого, вочевидь, означало для його обраниці значно більше – ненависний рід тощо [4, с. 288]. Тобто підкреслюється, що деякі імена можуть мати набагато більше змісту чи сенсу, ніж інші. Своєрідним підтвердженням можуть послугувати розвідки тих часів про стародавні традиції та звичаї різних народів щодо ім'янаречення та зміни імені, які часто містять згадки про надання особливого значення іменам [5, с. 21–37].

Наведені твердження слугують ілюстрацією активних наукових пошуків щодо питання про значення антропонімів, а також їхній зв'язок з носієм.

Список використаних джерел:

1. B. A. On names. *The European*. London, 1783, Dec. 17. P. 427–429.
2. Plottke P. On the psychology of proper names. *Individual Psychology Bulletin*, 5, fourth quarter. Chicago, 1946. P. 106–111.
3. Brown C. R. What is your name? *More "Yale talks"*. New Haven : Yale university press, 1924. P. 1–13.
4. Lumley F. E. Calling names. *Means of social control*. New York, 1925. Chapter XII. P. 288–314.
5. Canney M. A. The significance of names. *Journal of the Manchester Egyptian and Oriental Society*. 1921. No. IX. P. 21–37.